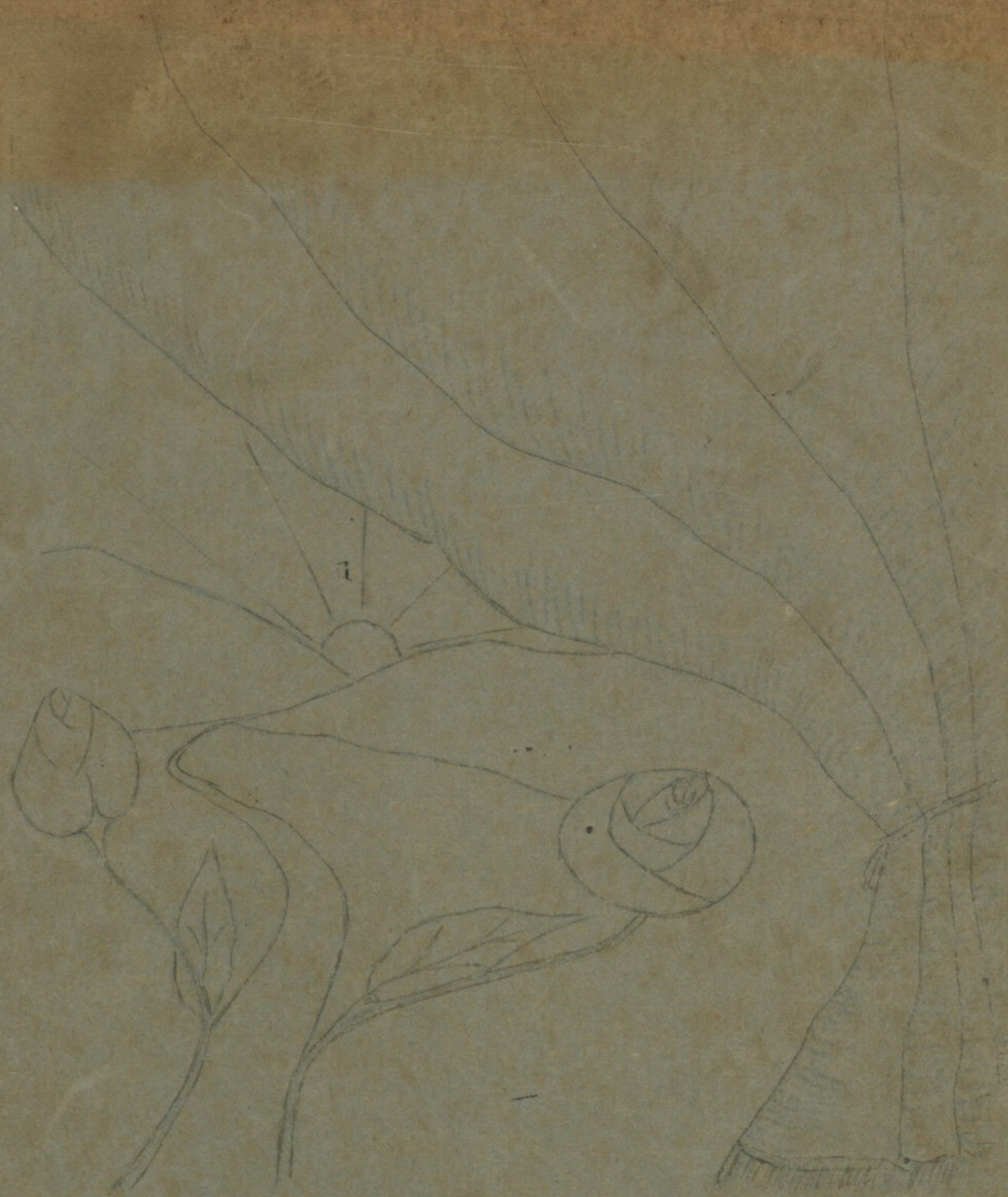

DESNA

L1.

L. 10.

1927.2.8.

#1

Fig.

Slavko S.

Motto.

Plakor njiva zorana vaše
naj' bode sreč.
Seme vrzite - sadite - sadite
in čujte - molite,
da klen bo vaš sad.

Beseda tovarišem.

(Prednik.)

Leži dni, je že, kar spi naš
liš, vesna spanje pravičnega, mi pa
stojirno ob grobu in gledamo v preteklost.
Ka kot grobokopi smo! Zagrebli smo
dragęga prijatelja in sedaj čakamo.
Pa je ni besede, ki ^{bi} razgala in vzdrnila
speče.

Iz dneva v dan živimo, v pre-
teklost gremo s skrito-veselim obrazom,
v bodočnost pa gremo s plahim korakom
in pridruţeno besedo v prsih. Torej, ali
res ni besede med nami, ki bi našla pot
do vsacega stca, ki bi razgala in spodbu-
dila?

Koraka nam je treba silne-
ga, da se zamajajo tla pod nogami, besede,
gromke, mladostne, ki naj plane in odjek-
ne, ki naj izzve in razžari nas sa-
me.

Besede, ki bo vabila, kva bri-
la, spodbujala vse k novemu delu. Kaj
se zdramijo vsi speči, da ga ne bo med
nami, ki bi se sam pred seboj stano-
val, da ne živi resničnega življenja. Kaj

se unovič oživi v nas, duh našega Evange-
lističa Krčka. Ona misel naj živi med na-
mi, njegovi učenci smo, in ostanemo. Poka-
žimo tudi v dejanjih, da nismo nevedni tega
imena.

Odločili smo se, da bomo spet oživi-
li naš list. Vesno. V vas samih je hočanje in vo-
lja. Upam, da boste vsi, prav vsi šli z veseljem
na delo. Prav vsi moramo podpisati list, da
se bo bolj in bolj izpopolnjeval. Prizade-
vanja in življenja bo verno zrcalo našega prizade-
vanja. Naš bo, saj bo taštel in bisti iz našega
notranjega življenja.

Na delo tovariši, vam ključ sova,
riškimi pozdravi

urednik.

Unič 2.

Stavki:

Pesni.

Videl sem ptico, ki šla je s krdelom ožona
z rodnega krova tja v daljno tujino,
bednim mladščem iskat domovino.

Cila so krila kot stari drhtela,
božno mi pesem je njena zvenela.

Grčajo s polj' se ljudje trdnih in resnih obrazov,
znaj' se na čelu posušil je,
zrljava dlan se sklenila je,
jezik razveza? z besedo je hipoma trdnost sino.

Pravici, Bvarnik naš, v zmir sejali smo,
v zmir smo tebi želeli,
v stiskah smo k tebi kliceli
glej rpa: je naše vzkliko nam je!"

Pani:

Krepčenje.

Bricko mi je pri srcu a misel in krepneče. Želje po sreči me spodbujajo k veselju, k prenovljenju svojega duha v Kristusu. Lepota sreče, veselje in krepčenje po luči me sili iz teme k luči k blaženi lepoti. Moje misli koprnijo iz temne in mračne noči k svetlemu solncu, da se z njim združi sreča in verba vaše žarek blagega mira in jasne sreče. Moje srce hiti k zvezdi k tebi polni blage yubestne sreče s katero napajaš mojo dušo in jo ogrevaš, da ne omaga in običi sredi ražurkanega morja.

Prodi bojev slajm, v najvišjem ognju se bijem s smrtnim sovražnikom za svet o življenje ali za ključeno strašno smrt. Nečr, svetli in asir, ženkejejo v mojem srcu in odmevajo v krepkosti jekla v močni duši. Mračne sence kakor na bazišu po vroči pih in krepkem razdejanju se sučejo okoli te strašijo in ugnemljajo dušo mi. Strah me je teh senc, ki se vlačijo slično na pol mrtvim slatkam, nadležnim usmim mladostnemu življenju, ki ne pozna smrti. Če jih igovorim z besedico in še tako lepo donečo, se še bolj smesem, zbojim se te mračne gola, zni in zaženem svoje srce pred njihovi pogledi jeze. Močim in vendar se daleč po svetli sili moje molčanje in prihaja na, zaji k meni, v mojo dušo krepak in močan voljo doneč odmev tega glasu, ki se z neznansko naglico in neprimerno poučja, nasplošiti kot blisk med mojimi dragimi yubestvom.

Molčim in čakam, čakam že več ur, dni,
mesecev in let, a v dušo mi sega samo močan odmev
tvojega očitanja. Raj bijem tvojim besedam in v duši mi živijo
tvoja beseda in se borijo s temnimi silami.

Pridi, končati mi, v mojo bistro dušo in
naseliti se v njej z obojko končnic!

Islo: Geslo.

Trpi, dokler moreš,
ne obrnaji!
Ko pride pa čas,
pa stani pesti!

L. G. - B. K.

Prube in liščki.

(Po lastnem opazovanju v začetku junija 1897)

Kornaj je postalo jutranje solnce svoje prve žarke na mlado s cvetjem okrašeno naravo, že sta prišla na zelenico Kastenjevo vejo lepo barvana ptička-liščki. Po kratkem razgovoru sta zopet odletela na bližnje dvorišče, kjer sta marljivo pobirala pajčevino in mrčka perje. Ko sta bila dovolj obložena s hrano, sta odletela zopet na Kastenjo.

Iskala sta primerno mesto na koncu veje, ki sta na se ga svedu že prej dobro ogledala - in sta tam začeli graditi svoje novo domovanje.

Ker sta bila zelo marljiva, je bilo gnezdo kmalu dokončano. Na notranji strani pa sta z manjšim perjem obložila gnezdo. Ko je bilo vse dokončano, je spet lišček na rož gnezda in z večjim očesom pregledal pravkar dokončano domovanje. Ker je našel vse v redu, je veselo zapel v veseljem upanju, da bo kmalu priložil nov rod.

Njegova družica je neprestano čepela v gnezdu, med tem ko ji je on veselo prepeval.

Ko je prišel čas, so iz dvanajstih jajčec zlezli goli mladiči, ki so vedno hoteli jesti. In dasi je bilo pet letnik Kijunčkov, ni nobeden izmed njih ničesar pogrešal, zato kaj starih so bili zelo srečni.

Mladiči so hitro rasli in že so dobili pravo

tem telescu kva peresa, ki na robila zelo mehka. In bolj ko
so rasli, več dela so imeli stakši, ki na radi tega niso gozdinjali.

Med tem pa, ko so mladiči dorasčali, je prišla
na kovanj - domovanje liščkov - nov gost in riet zelo nepri-
jetel je učitel na dan in si oddalec ogledoval liščkov gnezdo
in mladiče v njem. A novi, nepovabljeni gost je bil star, ruden
vralec. Če čemu ga tako zanima afo liščkovi mladiči?...

Ko sta nekoga med ova liščka očeta kotra,
no za mladiče, je zelo previdno prišel k gnezdu nepri-
jetel gost - vrtabec. Skrbnim očesom je pregledal vsa
okolico, in ko ni zaznal nikjer nič sumljivega, je zlezel
prav na rob liščkovega gnezda. S močnim kljunom je
gnezdo raztrgal. Ko je bilo gnezdo uničeno, je škodljivo
začel kaš in s sovražnim očesom pogledal preplašene mladiče.

Le kratkem presledku je zopet dvignil svoj
močni kljun in... In najbližji mladič se je zurnil s pre-
bito in krvavo lobanjo iz gnezda na kamnito. Na, na
kamen je bilo izjeto nekaj trave. Za prvim je pri-
šel na vrsto drugi, za drugim tretji in za tem četrti.
Vsi so popadali iz gnezda z razbitimi glavami.

Da tudi zadnjemu ni nevarnosti vrtabec
prižanemel. Tudi tega je udaril po glavi, toda njegov udarec
je bil prelah, da bi popolnoma smatnil zadnjega mladiča,
ki se je še vedno držal za rob gnezda. In tudi ta ne bi o-
stal v gnezdu, da nista ravno tedaj prišel sli skrbna stara
liščka s črvčki v kljunčkih.

Ko je vrtabec zaznal, je urno odletel, ne da bi
se poslovil. Da tudi ni čakal, da bi se mu uboga liščka
zahvalila za njegovo vando. Na to.

Iso:

Ah, kako sem sam!

Kot da bi bil že od nekdaj fant,
kot da bi bil od vevig že ves stt,
kot da bi bil od sveta ves krez?
Kako sem sam!

Glej, kako vse se drvi in nori
vse mimo mene vrti se radi,
vse se mi sataneko zvrta vrti!

Paz, gledam te grde, živalske obraze!

La vendat sem jaz tako sam!

Triglavski? in tunc

Mari in Amor.

Osebe:

Mari	dijakinja
Branko	dijak II. r.
Mari	kmečka žena
Milan	Brankov sošolec
Oče	delavec

Čas je sedanji.

I. dejanje.

(Kmečka sobica, predelana v gospodsko - na desni postelja - sredi sobe mizica s knjigami. Prati so na levi, zraven postelje okno. Na steni visijo aquarele. V levem kotu kmečka polna kipi pripravljen kovčeg.)

Scena: Oče, v sobi živi, na odgrnjeni postelji sedi na pol oblečen. Branko in zve zamukljeno sklope okno.)

I. prizor

Branko: Kako hitro so prišli počitnice - komaj sem se malo oddahnil, že je pri kraju razporeje. No vraga. Ko sem prišel domov, sem si mislil, kdaj bo še konec počitnic, cela dva meseca.

ca born domu are sositu in se sebellet - a laj
sudit - da are vezi in zgrine kati tucet.

La kati de stern prematual, pata kola
je je ga mare se in in pouti - stern born del a laj
legijo - co Bog da - in tako ustreyet atoni marnai
zati.

A nohrie sarn cicut ho sem bit se vuk
in prav zato so me nekaj dala v kole. La dom
lukoven - lukoven - vda. Bog de, se vda. Bog de
se vda, da bi se vda. Bog de, se vda. Bog de, se vda.

II. prijet:

Mari: Kaj se sedaj ne spi?
Kateri na sarn. Kaj sem a sarn?
Ho sem stala vred vrati sarn. Stala, da se ne
kaj sarn. Kaj, se vda?

Brankaj: Ho, marn, a marn. Kati vda. Kati vda.
Kati vda. Kati vda. Kati vda. Kati vda. Kati vda.

Mari: In kati se vda. Kati vda. Kati vda.

Brankaj: Mari, marn, marn. Kati vda. Kati vda.

Mari: In sarn. Kati vda. Kati vda. Kati vda.

Brankaj: La marn. Kati vda. Kati vda. Kati vda.

Mari: La marn. Kati vda. Kati vda. Kati vda.

Se sedaj moras ostati tak, kakršen si bil, mor
da se že sedaj oziraš drugam - morda me samo
vataš - in točes že sedaj pokazati, da nočes ste
riti tega, kar veš, da jaz tako želim...

Branko: Mati, prekruto me obsojate, vam pa ni bi lo
varal in slepil s svojimi besedami tega ki me
kakor ne znam, pravim le, da se tako mi
jaz spremenim, ne pravim pa, da nočem tega
kar hočete vi, mati.

Mati: O Branko, kako srečna bi bila, ko bi se nekdo
dela takole v cerkvi, da bi stal pred altarjem in
pel slavo Največjemu in oznanjal nam svetla
norn Hegov mir-mir božji...

Kako bi me zavidele druge ženske, ko bi
videle, da hodis poleg mene ti - Vsi neza sveče
nik...

Branko: Da, mati, vem, da bi bili srečni sicer nad
vse....

Mati: In kako nesrečna bi bila jaz, ko bi zvedela da si
ti krenil drugam, morda na slaba kosa, da si
morda postal kakega brezverca - oh umreči bi mo
rala -

Glej toliko truda, toliko trpljenja moram
prejeti in zakaj samo radi tibe, ali bi bilo me
ni tega treba? In ti potem, ti ne ustrezi moji
želji, ali moreš biti tako krut in me tako va
rati?

Branko: Te motem vam odgovarjati na vaša vprašanja,
vse preveč hitro ste, saj vam pravim, ko bi bil

se sedaj mi čas bi se takoj zložit, če k meni na va-
šo, saj, a oni čas je že daleč in včas pride lahko iz
kaj drugega.

Mati:

Tako se spopadeš, kadar koli in kaj o tej stvari pra-
šam, o kakšen si bil, zanako čelo, ves si goril, če kom-
u te kaj spominja, a sedaj - sedaj si ves drug, saj
si tako drugo misel iz glave in se spominjaš,
da moras postati nekaj to, za kar si se namre,
ni, če pa ne, pa, kaj, kamor hočeš, jaz te ne bom
vii sprejela, dovolj sem prebrala, da ti me ti naga,
dne tako pa nos vlekol, saj vidim, da takoj daru
vsemu, kot pa da bi kaj takega doživela.

Branka:

Mati, dovolj je tega, jaz sem že mudi, grem spat,
ne morem dalje, vi me mučite....

Mati:

Le, kaj si, saj grem jaz tudi.

(Prvič malo tui in gre.)

III. prizor.

(V sobi pride zgoraj mati in pogleda čez sprano.)

Mati:

Ne morem spati sama, včas se je spala po
noči. (Sede na stol poleg na post.)

Tako, kar mi kaj čuti, zanika (Gleda na Branka.)
Kako nemirno spi, ali morda sanja, ka-
ko grenak napetost mi igra na ustih, ali mor-
da čuti, da sem jaz, poleg nje in se boji, da bi
ga znotraj mučilo s misli. O, le spi, ti moje očelo
včas te spi in sanja - sanjaš o čem, sanjaš,

(Gleda dremati.)

O, če se vidim Branko - kako - stopaš - - - ja - h
alzarji - - - (sarija da je.)

II. prizor.

(Carbna svetloba, počasi kriplava v sobo Kristi
in - - - z roko na lina.)

Kristi: Taj si svoj sin (govori proti materi), izprini
za se ti bo želja - - - (pocasi odide.)

Mati: (Čez čas se mati prebudi zunaj ušaja jutro.)
Ali - ali so to sanje, ali pa je vendar resnica -
tam zni sin -

Sanje so - sanje - pa kako tore! Zdi se mi, da
sem namnega Boga videla.

Branko: (Se prebudi.)

Mati, vi že vedno tukaj - zakaj mi ne slišate?

Da vi ne veste kaj se mi ksanjalo - o kak
čen sen - zdi se mi, da sem videl - ...

Mati: Krista.

Branko: Da, kako vi to veste! Taj to se mi je le ka
njalo. In tak Krist je stal sredi sobe in kazar
na.....

Mati: Na tebe.

Branko: Kako vendar vi to veste?

Mati: Kako ne bi vedela, ko sem na urna v sobo sanja
la?! Grej mi kaj sem se usedla in kar naenkrat
zasnala, in komaj zaprem si že sanjam - da so
ti v sobo sam. Bog in mi pravi - ali se moreš
misliti, kaj?

Branko: Ne, mati!

Mati: Da boš ti nekdaj to, kar jaz tako srčno želim!

Branko: Mi res! Ljubi je vaša želja kakor praviša. Da dela se že dan, pač kar pokloni, dokler me še čaka vlak, da ga ne zgrejati.

Mati: Paz pa ti, groznih stvari zapuščam (odide).
Branko: (Se nemo obteče in poptavi svoje stvari.)

Takoj sedaj groznih stvari na pol, groznih čolo. Ne vern, kako to, da sem tedaj tako nekam mislil. Ne druga leta ničem bit. Pa kaj to, saj vodo še niti ne počivam in še bom tako črna.

Mati: (Prinese zapuščam.)

Sedaj na te hitro (se obrne nazaj.)

Branko: Takoj! (Kar hitro porije kavo, vigne kovec in se obrne k materi.)

3. Bogom, mati!

Mati: 3. Bogom! (Ga prekrizja z blagoslovno vodo.) 3. Bogom! Da kaj nisi! Da mi, di se glej, da ne porabiš Boga. Če boš tega porabil, potem boš tudi mene.

(Početi si igrajo solze - gleda še nekdaj časa za njim.)

Zastor.

Stavko S.

Meditacija.

Tiho daljno je brnenje zvezd.
V jasnine blede na azurju
se prikazuje žarek nebožljen,
kot ržnalo bi dete po skrivenosti,
ki mir raste iz materinskih ust.

O, beseda, sladka, materina,
dete se umiri, zaspi.
Moja tiha bolečina raste
in mi krvavi.

Božna je potrajina za zobje,
ki se skriva za zaveso.
Pože tam cveto v bolešči,
kot tam črni v preletu
tlačih rož, ki žgo.

Ti si so zastori, drobno tkanji,
ko svetilnici mojem razprijani.

O da mogel pisere be. štet,
ki se skripajo v plamenih
rdečih, ki gori v svetilnici.

O, da bil bi en sam plamen
čist na žrtevnikih
če odrešeniki
na čast prigan.

Triglavski: Vilin dar.

I.

Zasuečili so se vrhovi gora, kajti bilo jim je solnce & vrotni jutrarnji žarki; videnčilo jim je, da so svojimi črklavimi vrhovi naglanjati grodati trččim vsem da vsaka dobrodelno solnce, da vsaka kimo & je napotit van. Dse se je razekofalo, vrhovi čruee so zašumeli, na visokem krasu pa se razel krasno acem v pozdrav vsa jajočim koin. Oj drugi svetlin. Karava je vsajala, vsajali so pa tudi ljudje.

Priho gori na vrhu prednasnega Triglava vidim - človeka ki stoji v ta tako krasni svet. Pod se - v dolini močvirne vrhove gora, tam doli pod Triglavom se vije krasna rečica, planin Joca, v dubavi doli pa se ka, kot zlat nas na obzorju stišči. sinje more Meriansko.

Oh, domovina, kako si krasna, neprestano bi te zrl, pa bi se re navetila: gledati na tebe, otnati rjopa do movina, kakor mavica na sinjem nebu si krasna, kot usi bi milijoni zvezd na nočnem nebesnem oboju si neda gledna v svoji krasoti.

Tako je občudovat in slavit mladi človek na vrhu karinskega Triglava svojo in tako domovino.

Je nekaj časa je zrl mladenič preko zornice, nato pa je polagoma spustil se sivega očala Triglavu po njegovi podobni na planine da bi tam prežal na de, vsaka peščina ali pa na mlade srne. Polagoma se je

plazil vedno nižje, kar naenkrat zaplasi netko je zgoraj, nato pa se odpravi z bližnjega hrasta živje petelin, hitro se po kuhinje Granimit, tako je bilo narobe inu tem mlademu človeku, kdo se je plazil po tleh, stopal je tako previdno, da ni ni, ni list na tleh zaplasi, ni počila kakla suha vejica. Pri je v epistano kvičku proti hrastu, kjer je bil petelin, med tem pa stopal previdno naprej, končno je srečno došel do hrasta, previdno je nameril in petelin se je za ni sklonil na tla. Bes srečen je bil ml. di Granimit, zakaj prvič je nekaj dobil v roke drvega petelina, tako hrastu pa priča, in kar je bilo glavnega dobil je peresa, s katerimi se bo mogel poslati, da si jih je sam razdelil, sam pridobil. Dares ni bilo na počitje. Priglasila nekaj srečnejšega človeka od našega Granimita. Bes ušel je zamkal tako na glas, da so se mu gorele stene od zvala s svojimi zamolčanimi glasovi. Bes je bil Granimit vrtan nekoliko hudej gradil dolgo in hitro, roči, se je vlegel pod hrast in mehkotno, zrušen se je položil pri, ča, nato pa zapri oči, pa končal je imel oči zaprte, že se je začel globoko sen.

Solnce je že šlo iz gore, tam pod hrastom pa je še vedno ležal in spal Granimit, ni se še prebudil, od kar se je bil vlegel. Da se ni mogel prebuditi, zakaj imel je sanje, kakšnih še ni sanjal živ hrast pod nebom. Zdelo se mu je, kakor da leži na prav mehkem maku, tudi kot rog hernnega gozda, vse okrog njega je tiho, vse tako tih, sicer, da ga je skoro slišati in slišati. Glej, tam daleč v tem gozdu pa se zasveti naenkrat čisto neznačna majhna lučica, vijoličaste barve, pa se lučka je razhajala vedno večja, pri, hajala je vedno bližje, pri tem pa se je čisto nežno zvo.

[illegible]

Ta spraznjena korenica vendarle sedela po dve
 metrij zaclaj za njima pa je sedela na enakom pozem po
 ona krasna vira, oh kako topa je bila, obtečena so bile v njej
 tisoče korenice, po varnost se se nim razmišljati krasni krasni
 njevi lasje, na mrti glavi pa je imela maha vira. Vseeno vzlete,
 no iz samih planik, vredi nad celono je nima je blazni dolet
 nedelega maha ki ne je avtor kot morda nad njihovi celono,
 da, zares nedosegljivo v lepki so bile in mlade deue, ki njihovi mojni
 stozki, ki nežna očesa, vse to je našega Stanimira in ob očeh
 vato, da je neizmerno lepši, kot drosenost in se čudil.

Prez Granintom je se ustavil sredi, vse to
 čé ne doptle okrog njega, z njim pa se čepile tri mlade ude, ne
 kar čaka vante, nato pa so na za drugo poklekile k mladi
 mudi in ga poljubile na čelo, nato je rekel Granintom in se
 se ude so čudili. Graninja je tedaj odgovorila s tako rečenim in
 nekim glasom, da se je mladenič kar čudil, in vse se mu
 je zajelo.

je kajalo. *Pravimot, je rekla, ali nase ne poznaš?*
Da smo, naš dom se skriva pod levim ušom in našim

očakovan Triglavom, prišle smo iz svojega doma, zahajajo-
lele smo po naših vrticah, da bi haj pod hrastom, ki je
na polj smo se odpravile z doma in se napotile k teli, da bi
gostovino srečo na tem svetu. Prišel tak do sreče, samo če
tak prišla bi v boju in pogumen napravi ne reči, napre-
ti vsodi, če se ne drži se poti, tak dizega se, kar se ni doka-
gel človek na tem svetu in tudi nikdar ne bo dosegel, zato
glej, da svojo srečo najdeš in jo tudi dosežeš, ne smeš pa pri
tem delati drugim krivice in ne nadlog, ker potem je po-
do sreče omajana, zagrgala se bodo pod teboj ota in ti boš om-
knil. Glej, kočem ti pokazati pot, po kateri moreš dospeti
do namena. Ko bo preko tvoje glave dvajsetič zapiral
pomladni veter, tedaj se pripravi na to pot, idi najprej
po belini, nato po globini in slednjič preko grma hit-
ke planin, ko boš vse to srečno prehodil, boš na cilju, pred
teboj se bodo odprla trije vrata, v sredi, na desni in na
levi strani, najprej pojdi skozi desna, nato skozi srednja
in slednjič skozi leva, tu so trije slednji in ti bodo pre-
šle velike nevarnosti in če boš prišel do te, si rešen, si
našel pot, morda ti jo bo še naslednji človek, sedaj sem ti
povedala in znašča vse, tedaj mi pridi k meni, da se
sijamem in se razšern človek te sladkosti, za kraj več, da
se vidimo te se enkrat in drugi, morda biš se
namreč odprmo vsa vrata naša po zemlji in
in biš in zadnje, ki uprta na ta dan, kakor si daries
ti, morda ti zapelješ ga nekoga peševina, come priš k svoj
ta vrata v naša domovanja in tam vidi vse, kar se je,
kar se ima in kar se bo zgodilo, nabrati pa si sme in
di vsega, kar mi pač poželi vse, pridi k svoj prijatelj,

cu Grammat în me pășime!

Grammat se arăta în oșii albi, venea
să se joacă cu cele parolache și dădă în poșetă de mătase.
De koma se bucură, pălăriea și tot ce era în a lui și pe
pe de mătase și mătase și mătase și mătase și mătase și mătase
și mătase și mătase și mătase și mătase și mătase și mătase

Grammat se zău adăla turna din mătase, vedea pe
ce se joacă în mătase și nad se dă pe mătase și mătase și mătase
și mătase și mătase și mătase și mătase și mătase și mătase
și mătase și mătase și mătase și mătase și mătase și mătase
și mătase și mătase și mătase și mătase și mătase și mătase

(Pe grammat.)

P. 50.

Trije vzdiki.

Ah da bi mogel
duko odlepiti,
ki sem proda? jo svetiti,
katero vraga sem poročil
brez obresti!

Ah da bi mogel
zjezen poročiti,
katero svet proda? je vraga,
ki zanjo zlobo, hudo bifo daje
za obresti!

Ah da bi mogel
če svet preurediti,
da proda? vse bi ožniti,
da mogel proletarce trdi bi živeti,
da ne bilo bi več obresti!

Delo
najmlajših.

Ljubomir: Legenda o gani in selhi.

P. iz Ljubljane: P. iz Ljubljane.

Ljubomir:

Legenda o gabru in jelki.

Ko je še Kristus na zemlji živel,
s svetim je Petrom nekdo z doma šel.

Dopovedaje sta prišla nekdo
v gozd Fernan, ko se je bližala noč.

Res sta hitela, da prideta v vas,
ali hitrejši od njih je čas.

Prej, ko dospeta do bližnje vasi,
sta sredi gozda še, ko se vrtači.

In prenočila sta v gozdu takrat,
nisita se bala, da bil bi nje gad.

Gaber je bil takrat lep in ravan
in od košaric vej lepih sčlan.

Peška pa bila je krivo drevo,
ni bilo je videti kaj lepo.

Peter pod gabrom veser obstoji
in tako Kristinus on govori:

Pa na tem gabru nočej do moj dom,
in na tej veji počiva jaz dom.

Kristus izbere si peško grčo,
Peter nove, da bo boljše tako.

Hitro sta spetela mak na kraj svoj,
kdo je na boljsem, to zverno takoj.

Gabet spozna, da je nekdo na niem,
z vejami jezero tja majo in sem.

Letra zbrudi to, razkacen je ves
Ker ima gaber to šalo za ves.

Tedaj ko Peter to šalo srova
gre izen z gabra in srova na fla.

Krskre na leti čero mirno sni,
leška uva sreča prifejno šumi.

Ko se cerkvenik zvonit šele dan
Krisne že vstal je, kar nič več zagan.

Letra pravi da vstal je že prej
in ga poupraša, zakaj je šel z vej.

Peter razljičen ves odgovori,
da zobe teke na usni svoje ni,

Kakot se gader, kjer ora le rocy.
Primeren Leter pore vee kakot.

Primeren de nat etat mela etat,
Leter de kakot se vee vee kakot.

Vender na kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot

Primeren de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot

Gader de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot

Primeren de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot
Leter de kakot etat de kakot

Priz Podgrada:

Izgubljeni sin.

Kaj pa je danes novega v Toveru selu, da vse govori o izgubljenem sinu? Tako je marsikdo vprašal, ko je šel v nedeljo zjutraj od mame domov. Drugi pa, ki so že vedeli, so hitro pripovedovali drugim svojo novico.

Judi jaz sem jo vedel od priznanje vaše klepetulje, kateri ni para sedem jara naokrog.

Začela je približno takole:

Kaj ne zamerijo, če jim ne bori vse tako, poveda, kot se zgodobi in je prav, ker naša ženska slabost je, da so, kar je levo, napravimo grozo, kar pa je že groza, še bolj poražemo s svojimi jeziki."

No, sem si mislil, da pa zna! Uvod je dober. Tako odkritostne vaše klepetulje pa še nisem videl, kar prav v zornijo slušim in nasim glavo na vrtu.

Da ona je nadaljevala:

Beste, oni Pirčkov Gašper je prišel danes zjutraj domov. Do svedu, tam nekje po Krvaškem se je klatil. Skoro pet let ga ni bilo domov. Pri smo že mislili, da ga ne bo več nazaj in me, vaše klepetulje, smo že sklenile na svojem znanju, da bomo tudi spet malo na nas pokleknile. Skovale smo načrt, da bomo danes ljudem pripovedovale, da se je Pirčkov Gašper odesil na Krvaškem in so ga že poklopali. Ta, sedaj pa pride ta spak

dornov, pa namr rneka štrene.

"Hvala, marnko," sem ji rekel, pa sem odšel, ker sem se je že naveličal poslušati; nekaj sem že sam vedel, drugo sem pa sem pozneje zvedel od nekoga prijatelja.

Tako mi je na vendar čudno zdelo, pa samo u začetku, da so ga prvič videli na očesovem grobu, kar mi je od žalosti umrl, ker je Gašper odšel, pa tako odšel.

Se poslušajte nadaljno zgodbo!

Bilo je nekako pred petimi leti. Pri Pintčovi se so pripravljali na njivo orat, a Gašper pa leni hotel od nikoder priiti. Prejšnji dan je bila nedelja in Gašper se ga je v jantovki družbi kajeno nalez in zato je sedaj imel drugi dan, težkega macka. "Pintčka, vem, očetu na vendar ni bilo všeč, da bo len teja, drugi na delati. Zato ga je šel še enkrat klicat.

Sedaj je Gašper prišel, zapran in len so na njivo.

Dopolano je bilo dobro. Pri Kasirju pa reče oče:

"Sin, zakaj tako delaš? Loglej! To kar imamo, sva z materjo s trudom in trdim delom pridobila, a ti hočeš na vse zapraviti?! Ali se ti nič ne smitimo? Glej, bi da se učeš, jnji dan ne bo več ponovil in vse bo zopet dobro!"

Gašperji se je kihnalo in izbruhnilo je na dan. Kaj je naredil? Nešto da bi šakse prabil odpruša, nja, je začel kleti in toneti (znamenje, kako človeka spride slaba kovanica), da so njegovi mlajši bratci jokali in preskušeno zbežali iz hiše. Pekel je očetu:

Delam kot črna živina, a ne privoščiš mi
niti malo veselja in zabave. Ali sam nisem že dosti dolgo
zastonj delal?"

Oče ga je miril, rekoč:

Sin, sin! Ali se taka govori z očetom? Kaj
pravi četrta bož---

Se pridržovali mi boste! Ali nisem že dosti
stara? Bom šel pa po svetu! Bolje mi bo povsod, kakor do-
ma!"

Oče, ki do sedaj ni še vedel, kako ga je že spru-
dila slaba družba, ga je miril in ustavljati:

Sin, glej, da se ne boš kesa! prepozno!"

Ustavljali so ga na vse načine, toda ni ma-
ral za njihove besede. Povezal je skurpač svoje obleke,
se po francosko poslovil in odšel....

Dolgo je bila njegova pot iz Novega sela
na Hrvaško. Dlo je dobil v nekem gozdu, kjer je bilo že
mnogo drugih divjarij, kateri pa so takorekoc že čisto
podivjali. Gili so nato v notranjščini dežele, točeni os-
trjanci in od - cerkve. V cerkev niso hodili, ker je
niso imeli. Tako so pozabili na vse, kar nas naši svetci

Med v ke ljudi je torej pri. Ustav.

Šel Pircikov Gadenet. Že prej je bil nagrižen bolj k
slabemu, kot pa dobremu, kakor smo mi Adamovi gostinci,
toda nekaj, kjer ga ni nihče krotil in svam, se še on po-
divjal. Zorabil je na vse, kar mu je mati pripovedovala
v njegovih bežinskih letih, ko ji je sedel v naročju ter jo
pasušal. Peto se mu je zdelo, da je v megli, tam nekje
daleč na drugem koncu sveta.

Loglejmo malo, kaj se je med tem ča-
som doma zgodilo.

Oče je po sinovem odhodu vidno pesal in le-
zel v grob, dokler ga niso pokopali. Mlajši otroci so plašno
gledali mater ki je jokala. Ker niso še razumeli kaj je
umrl. Njihove oči so vidеле samo očeta na mrvaškem odru,
bled je bil njegov obraz. Križ in molek je držal v rokah.
Da so prišli štirje črno oblačeni mošje in so ga ob žalo-
stnem zvonenju zvonov odnesli v grob.

Doma je bilo sedaj prazno in žalostno.

Ker otroci še niso bili sposobni za delo, mati
za hčeri ni mogla sama gospodariti, je morala najeti po-
ste in gospodarstvo je propadalo. Radi dvojne izgube, ki je
zadela Furčovo hišo in radi novega težkega bremena, je ma-
ti še bolj oslabela in vedno bolj težla v grob. Vsi ljudje so bili
mnenja, da tako ne bo šlo dolgo naprej. Če sina Gasperja
še nekač čaka ne bo domov, bo mati kmalu šla za možem
v grob.

Dog pa, kateri vedno čuje nad nesrečni-
mi, je uslišal njeno molitev, ker priklical izgubljenega
sina zopet nazaj na pravo pot in domov.

To pa se je zgodilo takole.

Nekega gozdavca v bližini, kjer je delal
Gasper, je umrla mati in revež je ostal sam s peti-
mi mlajšimi, za delo neposobnimi bratci. Oče jim
je že tudi prej umrl in sedaj je moral sam za vse sk-
beti. Radi prevelikega, prenapornega dela in preveči-
hite skrbí je obupal in mislil se je ustreziti. Takrat
pa je prišel k delavski koloniji duhovnik, ki ga je pod-

med njimi. Prvi je zgovoril, da je bil v tistem času, ko je
kralj vstal, in bil je popolnoma umirjen in spokojen. Jaka
pa je svojim tovarišem, ki niso imeli časa, da bi se
prišli v pravi čas, da bi jih opomnili, da ne bi bilo vse
vredno.

Ta pa je slišal tudi nai Gašper, in tako
je se spomnil, kako je šel od doma. Spomnil se je
na sestra, mamo, brate in sestre in vse kesa, ki so
bili. Kesa se je, kot je odšel od doma in v se
je odšel, kesa se je rad, svojim naslednjim grešnim
žaljenjem in dobro je sklenil, da se bo spovedal in od
šel domov.

Spomin na dom mu ni dal niti
tem, pa se prišli iz njegovega kmeta, ki so
mu mu povedali, da je še od žalosti nad izgubo
sinov umrl, mami pa je tudi že na vseh
Ro je slišal to novico, se je čisto razjela in
mislil se je očitno k čemu.

Sin, kaj pravi čista! Glej, da se
baš kesa, preročno!"

Ki to je spravi, kipa, ki so
in se tudi dan odpravil domov. Med potjo pa
je klobasni dnik večkrat načeloval in zapeloval, če

Sopri, malo v gostilno, saj domov
se tudi prišel!"

Toda sedaj ga Gašper ni našel.
Dobro je prišel ravno v nedeljo zjutraj. Spomnil
se je, da se je bil odpravil, da bi se
kaj, in tudi. Sedaj pa čisto nič. Lani

ga je našel, kot je na njegovem grobu priča o hvale
žnosti potomcev ter nagrobni kamen. Dokle km
je iz groba in prošel očeta naj odprl svojemu
izgubljenemu sinu, kateri se zopet vrča pod ro
ni ganski krov. Poslavljen je vsta in šel v cerkev
k mami.

Ko so ga ljudje opazili, ga spivale po
znati mico, kot ga je dolga in naporna noja se
lo zdelala. Ko so pa šli iz cerkve domov, ga je ma
ti, ko ga je zagledala, takoj spoznala in razfokala
se je od veselja, da se je vrnil, da ji je Bog zopet na
naj pripeljal najljubšega sina. Spoznala je, da ni za
stoj čez noči premotila.

Se večje veselje in začudenje pa je bilo do
ma. Seveda je s tem vlogičer takoj vedela, usa vas in
vaške klopnetulje so zopet dobile po novu, kot so spoznale,
da so se zmotile, ko so raznele po vasi, kakšen je Ga
špet, da ga sploh ne bo več domov i. t. d.

Se danj so zopet srečno živeli in misli so bili
veseli, da se je vrnil izgubljeni sin, o katerem so
tiko čuna niko nič vedeli.

Franc Cera

36

Pseudonymi:
Lanko I: Uršu Lope
L.T. - B.N = Lope Turk - Brdym
Novo mesto
Triglavski: Jan Trance
Ljubomir: Božić Igncij

